

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 23/2024
13.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Татјане Ђурица и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Грађевинско привредно друштво Банковић ДОО Сурдулица – у стечају, чији је пуномоћник Владо Капор, адвокат у ... , против тужене Републике Србије – Министарство просвете, науке и технолошког развоја Београд, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради дуга, вредност предмета спора 14.863.260,08 динара, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 4Пж 8577/22 од 21.09.2023. године, у седници већа одржаној 13.03.2025. године донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужене се **ОДБИЈА**, као неоснована, у делу којим се побија пресуда Привредног апелационог суда 4Пж 8577/22 од 21.09.2023. године којом је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4147/20 од 27.09.2022. године у усвајајућем делу за главни дуг од 13.755.597,49 динара са законском затезном каматом почев од 17.11.2020. године до исплате, и у делу одлуке о трошковима поступка.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 4Пж 8577/22 од 21.09.2023. године и пресуда Привредног суда у Београду П 4147/20 од 27.09.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев за законске затезне камате на износ од 13.755.547,49 динара почев од 27.08.2020. године до 16.11.2020. године, као неоснован.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 21П 4147/2020 дана 27.09.2020. године којом је у I ставу изреке обавезао тужену да тужиоцу исплати 13.755.597,49 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 27.08.2020. године до исплате; у II ставу изреке одбио тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу исплати 5.602,21 евра са каматом по Закону о затезној камати почев од 20.08.2019. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, 114.599,66 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 30.08.2019. године

до исплате, као и камату по Закону о затезној камати на износ од 13.755.597,49 динара, почев од 30.08.2019. године до 27.08.2020. године и у III ставу изреке обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.187.683,00 динара.

Привредни апелациони суд је пресудом 4Пж 8577/22 од 21.09.2023. године одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 4147/20 од 27.09.2022. године у ставу I и III изреке, и одбио захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023 др. – закон) и закључио да је ревизија тужене неоснована у делу којим побија правноснажну пресуду у усвајајућем делу за главни дуг и за законске затезне камате на главни дуг почев од 17.11.2020. године до исплате, док је ревизија основана у делу којим је побијаном пресудом правноснажно одлучено о тужбеном захтеву за законске затезне камате на досуђени износ главног дуга почев од 27.08.2020. године до 16.11.2020. године.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку, битна повреда одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, коју истиче ревидент, није дозвољен ревизијски разлог. У сваком случају, наводима који истиче, ревидент побија правилност оцене изведеног доказа вештачењем грађевинске струке, што је усмерено на побијање правилности утврђеног чињеничног стања, што такође није дозвољен ревизијски разлог с обзиром на одредбу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, на основу ког су донете нижестепене пресуде, странке су биле у уговорном односу по основу уговора о грађењу којим се тужилац, као извођач радова, обавезао да изврши грађевинске радове на школским објектима, а тужена као наручилац се обавезала да тужиоцу за изведене радове плати уговорену цену од 1.780.384,25 евра, у динарској противвредности обрачунатој по куповном курсу НБС на дан издавања рачуна/ситуације. Уговорено је да ће се коначни обрачун вршити након завршетка свих радова, потписивањем записника о примопредаји радова и коначном обрачуну, од стране наручиоца, стручног надзора, извођача и крајњег корисника. На тај уговорни однос не примењују се одредбе Закона о јавним набавкама. Тужилац је за изведене радове на уговореним школским објектима испостављао туженој привремене ситуације, на основу којих је тужена плаћала, те је испоставио и девету привремену ситуацију 10.06.2019. године, коју је надзорни орган тужене потписао и оверио, али тужена по тој привременој ситуацији тужиоцу није платила. Према садржини те привремене ситуације, вредност за плаћање је 23.878,89 евра. Потом је тужилац

туженој испоставио окончану ситуацију 31.07.2019. године, према којој је укупна вредност изведених радова 890.192,10 евра, умањење за претходне ситуације 639.811,84 евра, а вредност изведених радова по тој ситуацији и вредност за плаћање је 250.380,26 евра. Окончана ситуација није потписана од стране надзорног органа тужене. Тужена је обавештењем од 08.08.2019. године једнострано раскинула наведени уговор због неизвршавања уговорних обавеза тужиоца у уговореном року. На предлог тужиоца у предмету Р 240/2019 је обезбеђен доказ грађевинским вештачењем којим су утврђене количине и вредности изведених а неплаћених радова, и количине и вредност материјала допремљеног на градилиште сагласно уговору о извођењу радова, према уговореним ценама. Утврђено је и да је надзорна служба туженог израдила Извештај о пресеку стања на дан раскида уговора којим је утврдила да укупна вредност изведених радова износи 639.811,84 евра. Тужена је у поступку обезбеђења доказа изнела примедбе на налаз и мишљење вештака у погледу разлика по позицијама за сваки појединачни школски објекат који надзорни орган није прихватио у Извештају о пресеку стања на објектима на дан раскида уговора, о чему се вештак изјаснио тако што је кориговао налаз и мишљење за износ од 673,66 евра, за колико је умањио укупну вредност изведених радова, док је у преосталом остао при налазу и мишљењу. Првостепени суд је на основу налаза и мишљења судског вештака израђеног у предмету Р 240/19, те изјашњења вештака од 17.11.2020. године и из исказа истог вештака на рочишту у овом поступку 06.05.2021. године, утврдио да је укупна вредност изведених уговорених радова од стране тужиоца, а неплаћених од стране туженог, у износу од 117.353,86 евра, уз узимање у обзир корекције од 637,66 евра по примедби тужене. Тако је суд наведену вредност изведених радова од стране тужиоца које тужени није платио, од 117.353,86 евра, исказао у динарском износу применом уговореног куповног курса НБС за евро на дан 17.11.2020. године као дан када је коначно утврђена вредност уговорених радова које је тужилац извео, од 1 евро према 117,2147 РСД. Применом одредбе члана 210. Закона о облигационим односима судови су обавезали тужену да тужиоцу плати 13.755.597,49 динара, на име изведених а неплаћених грађевинских радова, као стечено без основа, с обзиром да је уговор о грађењу раскинут. Законску затезну камату на тај износ судови су досудили почев од 27.08.2020. године као дана утужења, када је тужена несумњиво позвана на плаћање, применом одредаба члана 277. став 1. и члан 324. став 2. Закона о облигационим односима.

Тужена у ревизији оспорава утврђење вредности изведених радова од стране тужиоца по предметном уговору, позивом на мишљење стручног надзора тужене о налазу и мишљењу вештака сачињеном у поступку обезбеђења доказа 14.05.2020. године и поређењем налаза са Извештајем о пресеку стања на објектима на дан раскида уговора о извођењу радова од 06.02.2017. године које је сачинио надзорни орган тужене, према којем су уочене разлике у признатим количинама изведених радова по објектима и по позицијама радова. На основу тога је тужена сачинила корекцију вредности радова признатих од стране надзорног органа исказану у новчаном износу. Позива се на кориговани преглед вредности радова сачињен од свог надзорног органа, кога је доставила у поступку. Тиме је оспорила процену вредности изведених радова. Неосновано истиче да другостепени суд није разматрао жалбене наводе о томе. Противно тврдњи ревидента, у другостепеној пресуди изнето је да је другостепени суд ценио жалбене наводе тужене везане за налаз и мишљење вештака, али их није прихватио, с обзиром да је првостепени суд дао разлоге према налазу и мишљењу вештака кога је прихватио, у складу са корекцијом налаза од 17.11.2020. године. Те разлоге првостепеног суда другостепени суд је прихватио за довољне и јасне.

Неосновано у ревизији тужена истиче и да другостепени суд није ценио да је судски вештак кориговао налаз и мишљење за износ од 673,66 евра.

Како овим наводима ревидент понавља жалбене разлоге којима настоји да оспори чињенично стање кога је утврдио првостепени суд, о чему се другостепени суд изјаснио, а правилност утврђеног чињеничног стања се не може побијати ревизијом, Врховни суд је ове наводе ревизије оценио неоснованим.

Пазећи по службеној дужности на правилну примену материјалног права по одредби члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је закључио да је побијана другостепена пресуда у усвајајућем делу за главни дуг по тужбеном захтеву са законским затезним каматама почев од 17.11.2020. године до исплате правилна, али не на основу одредаба члана 210. Закона о облигационим односима, већ позивом на одредбе члана 262. став 1. истог закона. Уговор о грађењу је раскинут, али раскид производи правно дејство од изјаве о раскиду са стране тужене, 08.08.2019. године, како је то прописано одредбама члана 132. Закона о облигационом односима, од када су обе стране ослобођене својих обавеза. За изведене радове до тада, тужена је у обавези да тужиоцу исплати уговорену вредност, што према утврђеном чињеничном стању јесте динарска противвредност износа од 117.353,86 евра. На тај износ, међутим, тужени не може бити у обавези да плати затезну камату почев од 27.08.2020. године, како то судови пресуђују, јер је динарска противвредност наведеног износа на чију исплату је тужена обавезана утврђена према курсу на дан 17.11.2020. године. Зато је, применом одредаба члана 262. и 277. Закона о облигационим односима, Врховни суд делимично потврдио, делимично преиначио правноснажну пресуду, као у изреци, по одредбама члана 414. и 416. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић